

Kommunal- og forvaltningskomiteens medlemmer

Oslo, 8. november 2012

Høring knyttet til Prop. 119 L (2011-2012) Endringer i kommunelova m.m.

Vi viser til Prop. 119 L (2011-2012) Endringer i kommunelova m.m. Vi støtter det meste av det som framkommer i proposisjonen, og vil spesielt framheve forslaget om å innføre et krav til rapportering om intern kontroll i kommunens årsmelding. Vi mener dette vil bidra til at kommunen får et mer aktivt og styrket forhold til intern kontroll generelt.

Vi ønsker imidlertid å kommentere noen forhold som ikke er nevnt i proposisjonen, men som vil bidra til å styrke kommunens egenkontroll. En styrket egenkontroll bidrar sterkt til en bedre beslutningsinformasjon, bedre forvaltning og bedre tjenester. Det bør også legge grunnlaget for at statlig tilsyn kan reduseres og effektiviseres.

Forhold vi ønsker å belyse er:

- Kontrollutvalgenes arbeidsforhold
- Behov for harmonisering av revisjonsmandatet mellom statlig og kommunal sektor
- Etablering av sertifisering av kommunale revisorer
- Etablering av statlig kvalitetskontroll av kommunale revisorer
- Revisors taushetsplikt og utsatt offentlighet

Kontrollutvalgenes arbeidsforhold

Kontrollutvalgene er en vesentlig faktor for å opprettholde tilliten til lokaldemokratiet. Det er kontrollutvalgene som utarbeider planer for forvaltningsrevisjon, som senere vedtas av kommunestyrene. Kontrollutvalget bestiller deretter forvaltningsrevisjoner. Forskning gjennomført av Nordlandsforskning (rapport 13/2009) viser at forvaltningsrevisjon gir nytteverdi for kommunene.

Norges Kommunerevisorforbund
- på vakt for fellesskapets verdier

Postadresse:
Postboks 1417 Vika
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3B, 3. etg.

Telefon: 23 23 97 00
E-post: post@nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694 MVA
Kontonr.: 1450.12.70424
Web: www.nkrf.no

Imidlertid viser Kostra-tall at det er store variasjoner i tilgjengelige ressurser for kommunenes kontrollutvalg og deres sekretariat. For årene 2008-2011 viser KOSTRA at det i gruppen kommuner med inntil 10.000 innbyggere, var 82 kommuner som i gjennomsnitt brukte mindre enn 0,2 % av brutto driftsinntekter til kontroll og tilsyn. Det er ikke mulig å angi en absolutt grenseverdi for hva som er forsvarlig, fordi det vil avhenge av forholdene i den enkelte kommune. Vi mener likevel at når kommuner bruker mindre enn 0,2 % av brutto driftsinntekter på kontroll og tilsyn så er det en urovekkende lav andel.

Vi er kjent med at en god del kontrollutvalg, på grunn av lave budsjetter, ikke gjennomfører årlig forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalgsforskriften slår fast at forvaltningsrevisjon skal gjennomføres årlig. Praksisen er likevel en annen, legitimert av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) (rundskriv H-02/06). NKRF mener praksisen må være tråd med forskriftens ordlyd.

Konsekvensen av at det gjennomføres få forvaltningsrevisjoner, er at vesentlige tjenesteområder ikke blir underlagt kontroll. Dette inntrykket forsterkes ved å studere rapportene i «Forvaltningsrevisjonsregisteret» som NKRF sammen med KS har etablert. Der ser vi at i årene 2010 og 2011 er det kun fire kommuner der fokusområdet er kvalitet og måloppnåelse innenfor barne- og ungdomsskolen. Tilsvarende er det kun 12 kommuner som i samme periode har gjennomført forvaltningsrevisjon med fokusområde kvalitet og måloppnåelse innenfor barnevernet. Kommunens beredskap har i samme periode vært gjenstand for forvaltningsrevisjon i kun to kommuner.

Konklusjon:

Kontrollutvalgene må gis mulighet til å bestille årlige forvaltningsrevisjoner. Det vil føre til hyppigere kontroll med vesentlige tjenesteområder.

Revisjonsmandatet mellom statlig og kommunal sektor bør harmoniseres

På viktige velferdsområder er det utstrakt samhandling mellom kommunal og statlig sektor. Fylkes- og riksveier, NAV og ikke minst helsesektoren gjennom samhandlingsreformen er eksempler på dette. Det er ulogisk at det skal legges andre faglige standarder til grunn for revisjon av en riksvei enn for en fylkesvei, når det er Statens vegvesen som gjør mye av jobben. Det samme gjelder NAV-området og helsesektoren.

For innbyggerne framstår tjenesten og forvaltningsoppgaven som ett. Innbyggerne forventer en helhetlig tjeneste og er ikke opptatt av hvilket offentlig organ tjenesten sorterer under.

Når tjeneste- og forvaltningsområdene henger så tett sammen, vil det i beslutningssammenheng være viktig at beslutningsgrunnlaget er mest mulig likt. Like kontrollsystemer gir større klarhet i vurderingene og styrker legitimiteten.

Vi er kjent med at KRD er i ferd med å gjennomføre en sammenlignende studie for kommunal revisjon i Norden. Denne omfatter imidlertid ikke hele offentlig sektor og får ikke med seg ulikhetene i hvordan tjenestene er fordelt og organisert mellom kommune og stat.

Konklusjon:

Vi mener derfor at regjeringen bør ta initiativ til at revisjonsinnholdet i statlig og kommunal sektor harmoniseres.

Etablering av sertifiseringsordning for revisjon i kommunal sektor

Revisors kompetanse er en vesentlig faktor for å kunne levere gode revisjonstjenester. Vi ser at offentlig sektors særskilte kompetansebehov over tid har blitt mindre vektlagt i revisjonsstudiet. NKRF har sammen med Riksrevisjonen derfor igangsatt arbeidet med et videreutdanningsstudie på masternivå som vil starte opp på NHH i 2013.

Dagens formelle kompetansekrav, nedfelt i forskrift om revisjon, tar ikke tilstrekkelig høyde for den spesielle kompetansen som trengs for å kunne utføre en god revisjon. I privat sektor er det etablert en lovregulert ordning med godkjenning og kvalitetskontroll av revisorer, tilsvarende ordning finnes ikke i kommunal sektor. I Sverige, Finland og Danmark har man en slik ordning også for kommunal sektor. Arbeidsgruppen som avla rapporten ”85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunene” fremmet også forslag om etablering av en sertifiseringsordning (anbefaling 47).

Konklusjon:

Det bør igangsettes et arbeide med å få etablert en egen sertifiseringsordning for revisjon i kommunal sektor. Den faglige oppbyggingen av ovennevnte studiet vil kunne legges til grunn for kravene i en sertifiseringsordning.

Etablering av en statlig kvalitetskontroll av kommunale revisorer

For å gi tillit må en ha tillit. I privat sektor er det etablert en lovregulert ordning med kvalitetskontroll av revisorer i regi av Finanstilsynet. NKRF mener det bør etableres en tilsvarende statlig kvalitetskontrollordning for kommunal sektor. NKRF har en forbundsbasert kvalitetskontroll, men den omfatter bare de som er medlem i NKRF. Slik det er i dag er det frivillig om en vil gjennomføre en uavhengig kontroll med utøvelsen av revisjonsarbeidet i kommunal sektor. Arbeidsgruppen som avga rapporten ”85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane” anbefalte av den grunn at det ble etablert en statlig tilsynsordning for kommunal revisjon (anbefaling 46).

Konklusjon:

Det bør etableres en statlig kvalitetsordning for kommunal revisjon. Det bør ses i sammenheng med en sertifiseringsordning for revisorer i kommunal revisjon.

Revisors taushetsplikt og utsatt offentlighet

Kommunens revisor er i dag underlagt en meget streng taushetsplikt i kommuneloven § 78 nr. 7 (vedtatt av Stortinget i 2003). Denne taushetsplikten er nærmest altomfattende og går mye lenger enn taushetspliktsbestemmelsen for Riksrevisjonen som ble vedtatt i 2004. Enkelte tolker taushetsplikten for kommunens revisor til å omfatte også offentlige opplysninger og offentlige dokumenter. Vi mener dette ikke tjener den offentlige debatten og kan skade lokaldemokratiet. Vi kan ikke se noen tungtveiende grunner til at det skal være forskjellige taushetspliktsbestemmelser for Riksrevisjonen og kommunal revisjon. NKRF fremmet derfor 22. desember 2010 et konkret forslag til ny taushetsbestemmelse for revisor. Dette forslaget bygger på de samme prinsippene som er gjeldende for Riksrevisjonen. KRD har foreløpig ikke respondert på dette initiativet.

På ett område ønsker vi imidlertid en *utsettelse* av offentligheten, ikke om det skal offentliggjøres, men når. Revisors bruk av høringsutkast er en del av kvalitetssikringen av revisors rapporter. I kommunen er høringsutkast fra revisor ikke unntatt offentlighet, slik Riksrevisjonens høringsutkast er i staten. Vi mener at kommunens revisorer bør få praktisere samme prinsipp som Riksrevisjonen med utsatt offentlighet.

Konklusjon:

Taushetsplikten for kommunens revisor bør liberaliseres og bli tilsvarende som for Riksrevisjonen.

Kommunale revisjonsrapporter bør behandles på samme måten som i staten ved at det innføres utsatt offentlighet for høringsutkast.

Vennlig hilsen

Per Olav Nilsen
styreleder